

РЕЦЕНЗИЯ

**от Проф. д-р Асен Иванов Николов, д.м.н
СБАЛАГ "Майчин дом", ръководител на Университетската катедра по
акушерство и гинекология в Медицински факултет на Медицинска
Академия – София**

Относно: Дисертационен труд за присъждане на научно-образователната степен "доктор" по научна специалност „Акушерство и гинекология", на д-р Тодор Иванов Димитров, МУ-Плевен тема "Цитокинов профил при жени с обезитас в Г^{VI} стадий на ендометриален карцином, оперирани чрез роботизирана и конвенционална хирургична интервенция".

Актуалност на дисертационния труд

Обект на дисертационния труд на д-р Димитров е особено актуален за медицинската наука и за клиничната гинекология проблем, свързан с проучване значението на цитокините за изхода от оперативната интервенция, последващата перспектива и себестойността на лечението при жени с Г^{VI} стадий на ендометриален карцином, след приложени роботизирана и конвенционална оперативни техники.

В България не са правени проучвания за нивото на цитокини при неопластични процеси, в частност ендометриален карцином и влиянието на оперативната интервенция.

Структура на дисертацията

Представеният ми за рецензиране дисертационен труд включва 137 страници. Съдържанието и резултатите са онагледени с помощта на 5 таблици и 25 фигури представлящи предимно получените резултати. Библиографията обхваща 363 литературни източника, от които 32 на кирилица и 331 на латиница.

Литературният обзор представя научни и клинични данни в областта на ендометриален карцином. Освен детайлното представяне на епидемиологията и патофизиологията на заболяването е описана взаимовръзката на рисковите фактори. Отделено е място на ролята на затлъстяването и туморното развитие, като един световен медико-социален проблем. Друг важен момент от направеното проучване е проследяването на цитокините и връзката им със симптомите и протичането на неопластичния процес.

Въз основа на направената литературна справка ясно е дефинирана целта свързана с изследване ролята на роботизираната хирургия при лечение

на жени с наднормено тегло в I^{ви} стадий на ендометриален карцином чрез определяне на цитокинов профил.

В предвид на формулираните четири задачи, разработваната тема е наложила участието на колаборанти – специалисти от различни медицински специалности, като имунологи. Това е дало отражение в положителен аспект както при клиничните проучвания, така също и в интегрираното представяне на резултатите от тях в направеното обсъждане.

Изследването е проведено в продължение на три години с голям брой пациенти за България – 96 разделени на групи според индексът на телесна маса (BMI) и вида на приложената хирургия (конвенционална или роботизирана). На всички пациентки е проведена оперативна интервенция в Онкогинекологична клиника към УМБАЛ „Георги Странски”, гр. Плевен.

Избраните пациентки се характеризират с наднормено тегло в различни степени на затлъстяване, което води до редица затруднения при извършване на оперативните намеси. Прави впечатление, че при диагностицирането са използвани широк набор от стандартни общомедицински клинични методи, което има за цел да акцентира вниманието на хирургите и анестезиолозите за избор на оперативна интервенция, анестезиологичен и оперативен риск.

Сравнителните характеристики на динамичното проследяване на серумните нива на интерлевкини *IL-6*, *IL-8*, *IL-10* и *TNF-α* пред оперативно, на третия час и трети следоперативен ден са съпоставени както с вида на проведената оперативната интервенция, така и със степента на наднорменото тегло ($BMI >30$).

Изследванията потвърждават становището, че миниинвазивната хирургия намалява така наречения „цитокинов взрив”, което редуцира следоперативния риск и дните на реанимационни грижи и хоспитализации. Това е от изключително значение при пациенти с наднормено тегло, тъй като при тях е възможна нова ангиогенеза и разпространение на неопластичния процес.

В направеното проучване е отделено внимание за оценка на постоперативните биологични показатели, продължителност на възстановяване, себестойност на пролежаване и психологически постоперативен комфорт на пациентите при двата подхода на оперативна интервенция. В резултат на анализа на данните още веднъж се изтъква възможността за базова комплексна оценка на имунологичните индивидуални отклонения и високите технологични възможности на оперативната/роботизираната хирургия.

Предвид честотата и значимостта на заболяването, и на базата на обобщените изводи в дисертационния труд на д-р Димитров се открояват и следните оригинални приноси:

- за първи път у нас е направено клинико-имунологично проучване при жени с I^{ви} стадий на ендометриален карцином, оперирани с различни техники;

- цитокиновият профил се използва за прогноза на евентуални усложнения при тези пациентки (прогностичен фактор).

Получените резултати имат значим приложен характер, обогатяващи съществуващите знания и опит у нас.

Авторефератът е направен според изискванията и отразява напълно представеното в дисертационния труд. След кратко въведение се представят целта, задачите на дисертационната работа, материалът и методите, които са използвани. Следват отразени в синтезиран вид постигнатите резултати от собствените проучвания, както и изводите, произтичащи от тях. Представен е списък на достатъчен брой научни публикации и участие в научни прояви, свързани с разработвания дисертационен труд.

Заключение

В заключение, дисертационният труд на д-р Тодор Димитров на тема "Цитокинов профил при жени с обезитас в I^{ви} стадий на ендометриален карцином, оперирани чрез роботизирана и конвенционална хирургична интервенция", притежава качества на едно добре замислено и реализирано проучване и заслужава да получи високата оценка от научното жури.

С пълно убеждение давам своя положителен вот за присъждане на научната и образователна степен "доктор" на д-р Тодор Димитров.

15.03.2016г.

София

Рецензент:

Проф. д-р Асен Иванов Николов, д.м.н.

